

SCHIFFER ANDRÁS

Szelektív jogalkalmazás

Nyolc társadalmi szervezet még szeptember végén az adatvédelmi törvényre hivatkozva nyújtott be keresetet a Fővárosi Bíróságon az Országos Atomenergia Hivatal Nukleáris Biztonsági Igazgatósága ellen. Keresetükben kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperest a paksi atomerőmű 2. számú blokkjának újraindítására vonatkozó engedélykérelem egyes mellékleteinek mint közérdekű adatoknak a közlésére. A kért dokumentáció tartalmazza a 2003. áprilisi üzemzavar helyszínénél szolgáló blokk újraindításával összefüggő elemzéseket, értékeléseket, számításokat. A beperelt hatóság és a Paksi Atomerőmű Rt. által eltitkolt szakvéleményekből nemcsak a biztonsági kockázatokról győződhetne meg a közvélemény, hanem esetleg arról is, milyen anyagi ráfordításokat igényel a biztonságos újraindítás és működés.

Az adatvédelmi törvény a közérdekű adatok közlése iránti perekre soron kívüli eljárást ír elő, amit a kért adatokhoz fűződő érdek gyors múlásával indokol. Könnyen be is látható, hogy a lerövidített idő az információs szabadság egyik garanciája.

A 2. számú blokkot legkésőbb december 31-én le kell állítani. 2005 első hónapjaira új engedélyezési procedúra és újabb, ám az előzőtől merőben eltérő újraindítás prognosztizálható. Ehhez ugyanis már kívülről kell szállítani fűtőelemeket, miközben az 1. akna továbbra is tele van a két évvel korábban megsérült fűtőelemekkel. Normál esetben – kívülről és nagy mennyiségben – fűtőelemeket víz alatt, éppen az ominózus 1. aknán keresztül juttatnak a reaktorba. Az újabb újraindításra tehát – hasonlóan a sérült fűtőelemek ugyancsak 2005-ben várható kiemelésére – ráférne a nyilvánosság. A kérelmező szervezetek úgy gondolkodtak, hogy kedvező ítélet birtokában a kockázatosabb műveleteket már nem lehet üzleti titokba csomagolni.

A polgári perrendtartás szerint a tárgyalást úgy kell kitűzni, hogy az első tárgyalási nap a keresetlevélnek a bírósághoz érkezését követően legkésőbb négy hónapon belül megtartható legyen. Az adatvédelmi törvény soronkívüliségi szabálya ehhez képest speciális norma. Okkal kalkulálhattak úgy a kérelmezők, hogy a szeptember 29-én indított perben két hónapon belül akár ítélet is születhet. November 29-én azonban csak a várva várt idézés érkezett meg: 2005. március 30-ára. A soronkívüliség mintha fordított értelmet nyert volna. A törvény szelleme és kommentárja nem véletlenül hangsúlyozza a gyorsaságot. Ha a bíróság egy már rég lezajlott döntéshozatalba enged betekintést, az annyit ér, mint eldugott mellékutcába terelni egy tüntetést. A soron kívüli eljárás egy alapvető jog lényeges tartalmi eleme, és nem a leterhelt bírói szervezet adománya.

Apropó: leterheltség. A Társaság a Szabadságjogokért szervezet november közepén az Alkotmánybíróság ellen is pert indított a Fővárosi Bíróságon, szintén közérdekű adatok közlése iránt. 2004. december 20-ára már ki is tűzték az első tárgyalási napot. A szabály tehát betartható. És jogállamban nem csak minden páros alkalommal kötik szabályok a közhatalmi szerveket.

(A szerző a Társaság a Szabadságjogokért szervezet ügyvivője)